

Motion till riksdagen 2024/25:2438

av **Kalle Olsson m.fl. (S)**

Kooperationens bidrag till ett mer robust Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bejaka den kooperativa företagsformens möjligheter att bidra till ett säkrare Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga fast långsiktigt bra förutsättningar och nationella mål för den kooperativa och ömsesidiga företagsutvecklingen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I diskussioner om Sveriges förmåga att möta kriser och ytterst krig förbigås ofta en viktig del, nämligen det svenska näringslivet och hur det ägs. Under senare år har riskerna med att utländska investerare förvärvar strategiskt viktiga företag vars verksamhet har betydelse för Sveriges säkerhet uppmärksammats. Utländska investeringar i nationellt samhällsviktig verksamhet kan utgöra en risk och numer finns ett granskningssystem för sådana investeringar. Det är bra, men utöver nya kontrollfunktioner, borde diskussionen breddas till att även lyfta värdet av att Sverige har en hög andel företag vars ägare är väl förankrade i landet. En hög andel starka, inhemska företag med långsiktiga åtaganden ökar Sveriges stabilitet och motståndskraft.

Det finns i detta sammanhang starka skäl att bejaka och uppmuntra den kooperativa företagsformen, med företag som ägs av sina medlemmar, är stabila och långsiktigt ansvarstagande med ägare som bokstavligen står med fötterna i verksamheterna. De medlemmar som äger de kooperativa företagen är lantbrukare, skogsägare, konsumenter, boende och försäkringstagare över hela landet.

En god beredskap förutsätter ett motståndskraftigt och hållbart näringsliv som bidrar till att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati och mänskliga fri- och rättigheter. Ett mer långsiktigt företagande, som ser längre än till nästa kvartalsrapport, gör oss bättre rustade som land.

Internationell forskning visar också att kooperativa och ömsesidiga företag är mer stabila och klarar ekonomiska kriser bättre än andra företag. Redan idag utgör de kooperativa företagen en stor och viktig del av det svenska näringslivet, med en årlig omsättning på över 500 miljarder kronor och närmare 100 000 anställda. Kooperationen har i mer än 150 år bidragit till en positiv samhällsförändring och de kooperativa företagen har varit några av de mest inflytelserika aktörerna i det svenska välfärds-samhällets tillväxt. Även nya kooperativa företag är motståndskraftiga. De första tre åren är en kritisk period för nystartade företag men en rapport från Svensk Kooperation visar att närmare 90 procent av de kooperativa företagen överlever. Det är en högre överlevnadsgrad än alla andra företagsformer, som aktiebolag, handelsbolag och enskilda näringsidkare.

Kooperativa och ömsesidiga företag ger ekonomisk och social nytta både för sina medlemmar och samhället, och finns inom en rad samhällsviktiga branscher som till exempel livsmedelsproduktion, dagligvaruhandel, begravningsväsende och boende. Med en affärsmodell som bygger på demokratiska fundament enligt principen en medlem – en röst gör kooperativa företag långsiktig ekonomisk och social nytta både för sina medlemmar och för samhället.

Kooperativa företag är en viktig del av det svenska näringslivet, men deras potential är än större. Utifrån en internationell jämförelse utgör Kooperationen en alldeles för liten del av det svenska näringslivet. Paraplyorganisationen Svensk Kooperation identifierar följande övergripande hinder för sektorn: allmän okunskap om associationsformen, bristande förutsättningar samt avsaknad av en samlad politik och nationella mål för den kooperativa sektorn. Genom skapande av goda villkor för den kooperativa sektorn skulle Sverige kunna nå en verklig diversitet av företagsformer.

När traditionella ekonomiska modeller nu omprövas är den kooperativa affärsmodellen ett hållbart alternativ. Kooperativa företag klarar sig bättre än andra typer av företag i lågkonjunkturer och kriser. Överskott investeras i verksamheten. Att låta pengarna stanna där de gör verklig nytta är ett av kooperationens verkliga trumfkort – att skapa en ekonomi som bygger på ansvar för det gemensamma. Kooperativt ägande främjar hållbarhet, långsiktighet och gemenskap i arbetet. En ekonomi för att hålla ihop Sverige.

Sammantaget kan kooperativa och ömsesidiga företag spela en mycket viktig roll i näringslivets tillväxt, särskilt i den tid vi nu lever i. Det är därför angeläget att lägga fast långsiktigt bra förutsättningar och nationella mål för den kooperativa och ömsesidiga företagsutvecklingen.

Genom att skapa gynnsamma villkor för Sveriges kooperativa och ömsesidigt ägda företag är att förbättra Sveriges beredskap och minska samhällets sårbarhet.

Kalle Olsson (S)

Azadeh Rojhan (S)

Eva Lindh (S)

Monica Haider (S)

Heléne Björklund (S)

Denis Begic (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Louise Thunström (S)

Isak From (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Helén Pettersson (S)

Gunilla Carlsson (S)

Johan Andersson (S)